

ברוך הוא בתחלה, והוא אור העין, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון והיה רואה בו מסוף העולם ועד סוף העולם, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא לדוד, והיה משבח ואומר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. והוא האור שהראה הקדוש ברוך הוא למשה וראה בו מגלעד ועד דן. ובשעה שראה הקדוש ברוך הוא שיעמדו שלשה דורות של רשעים, והם, דור אנוש, ודור המבול, ודור הפלגה - גנז אותו כדי שלא ישתמשו בו, ונתן אותו הקדוש ברוך הוא למשה והשתמש בו שלשה חדשים שנשארו לו מיום עבודו, כמו שנאמר (שמות ב) ותצפנהו שלשה ירחים.

ואחר שלשה ירחים נכנס לפני פרעה, לקח אותו הקדוש ברוך הוא ממנו, עד שעמד על הר סיני לקבל את התורה, והחזיר לו אותו האור והשתמש בו כל ימיו. ולא יכלו בני ישראל לקרב אליו, עד שנתן מסוה על פניו, כמו שנאמר (שם לד) וייראו מגשת אליו. והתעטף בו כטלית. זהו שכתוב (תהלים קד) עטה אור פשלמה.

יהי אור ויהי אור. כל מה דאתמר ביה ויהי הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי. אמר רבי יצחק אור דברא קדשא בריך הוא בעובדא דבראשית הוה סליק נהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא ואתגניז. מאי טעמא אתגניז. בגין דלא יתהנון מגיה חייבי עלמא. ועלמין לא יתהנון בגיניהון. והוא טמיר לצדיקיא, לצדיק דיקא (דף לב ע"א) דכתיב, אור זרוע לצדיק

דאחזי קדשא בריך הוא לאדם קדמא ויהי חזי ביה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. והוא נהורא דאחזי קדשא בריך הוא לדוד והוה משבח ואמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. והוא נהורא דאחזי קדשא בריך הוא למשה וחקמא ביה מגלעד ועד דן. ובשעתא דחקמא קדשא בריך הוא דיקומון תלתא דרין חייבין. ואנון דרא דאנוש ודרא דטופנא ודרא דפלגה (נ"א גניז ליה) בגין דלא ישתמשון ביה, ויהב יתיה קדשא בריך הוא למשה ואשתמש ביה תלת ירחין דאשתארון ליה מיומי עבודא דיליה. כמה דאת אמר, (שמות ב) ותצפנהו שלשה ירחים.

ובתר תלת ירחין עאל קמי פרעה נטיל ליה קדשא בריך הוא מגיה. עד דקאים על טורא דסיני לקבלא אורייתא והדר ליה ההוא נהורא ואשתמש ביה כל יומיו. ולא יכלו בני ישראל למקרב בהדיה עד דיהב מסוה על אנפוי כמה דאת אמר, (שמות לד) וייראו מגשת אליו. ואתעטף ביה כטלית. הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) עוטה אור פשלמה.

יהי אור ויהי אור. כל מה דאתמר ביה ויהי הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי. אמר רבי יצחק אור דברא קדשא בריך הוא בעובדא דבראשית הוה סליק נהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא ואתגניז. מאי טעמא אתגניז. בגין דלא יתהנון מגיה חייבי עלמא. ועלמין לא יתהנון בגיניהון. והוא טמיר לצדיקיא, לצדיק דיקא (דף לב ע"א) דכתיב, אור זרוע לצדיק

מה הטעם שנגנזו? כדי שלא יתנו ממנו רשעי העולם, והעולמות לא יתנו בגללם. והוא שמור לצדיקים, לצדיק דוקא, שכתוב (תהלים צו) אור זרע לצדיק ועד היום שיהיה העולם הבא, הוא

ולישרי לב שמחה. ואז תבשמו העולמות ויהיו כלם אחד.

וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שְׂמֵחָה וּכְדִין יִתְבַּסְּמוּן עַלְמֵינִי
וַיְהוּן כִּלְאָ חֵד. וְעַד יוֹמָא דִּיהָא עַלְמָא דְאַתִּי
הוּא טְמִיר וְגִנְזִי.

הַהוּא נְהוּרָא נֶפֶק מְגוּ חֲשׂוּכָא דְאַתְגַּלְפָּא
בְּקִלְפוּי דְטְמִירָא דְכִלְאָ. עַד דִּמְהֵהוּא
נְהוּרָא דְאַתְגַּנְזִי אַתְגַּלְיָהּ בְּשִׁבִיל חֵד טְמִירָא
לְחֲשׂוּכָא דְלִתְתָא וְנְהוּרָא שְׂאֲרֵי בֵיה. מְאֵן
חֲשׂוּכָא דְלִתְתָא. הַהוּא דְאַקְרִי לִילְהָ דְכְּתִיב
בֵּיה וְלַחֲשֹׁף קָרָא לִילְהָ.

וְעַל דָּא תְּגִינֵן מְאִי דְכְּתִיב, (איוב יב) מְגַלְהָ
עֲמוּקוֹת מְנֵי חֲשֹׁף. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אִי
תִּימָא מַחֲשֹׁף סְתִים אַתְגַּלְיִין. הָא חֲזִינֵן
דְטְמִירִין אַנּוּן כֹּל אַנּוּן כְּתָרִין עַלְאִין וְקָרִינֵן
עֲמוּקוֹת. מְהוּ מְגַלְהָ. אֶלְא כֹּל אַנּוּן טְמִירִין
עַלְאִין לָא אַתְגַּלְיִין אֶלְא מְגוּ הַהוּא חֲשׂוּכָא
דְאִיהוּ בְּרִזָּא דְלִילְיָא. (וַיְהִי כִלְאָ חֵד בְּרִזָּא דְהוּהִי אוֹר
הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה בְּרִזָּא חֵדָּא וְעַד יוֹמָא דִּיבִיתִי הוּא גִנְזִי וְטְמִיר).

תָּא חֲזִי, כֹּל אַנּוּן עֲמִיקִין סְתִימִין דְנִפְקִי
מְגוּ מַחֲשָׁבָה וְקָלָא נְטִיל לוּן לָא
אַתְגַּלְיִין עַד דְמִלְהָ מְגַלְהָ לוּן. מְאֵן מִלְהָ
הֵינּוּ דְבוּר.

וְהָאִי דְבוּר אֶקְרִי שְׁבֵת. וּבְגִין דְשְׁבֵת אֶקְרִי
דְבוּר, דְבוּר דְחוּל אָסוּר בְּשְׁבֵת. (גליון
מֵהַרְש"ב וְכֵן הוּהִי עֶבֶד רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּד חָמִי
לְאַמִּיָּה דְהוּת מְשִׁתְּעִינָא הוּהִי אָמֵר לָהּ, אֶמָּא,
שְׁתוּקִי, שְׁבֵת הוּא וְאַסִּיר). בְּגִין דְדְבוּר דָּא
בְּעִינָא לְשִׁלְטָאָה וְלָא אַחְרָא. וְהָאִי דְבוּר
דְאִיהוּ אֶתִּי מְסִטְרָא דְחֲשֹׁף מְגַלְהָ עֲמוּקוֹת
מְגִינְיָה. וּמְשַׁמַּע מְנֵי חֲשֹׁף. הַהוּא דְאַתִּי
מְסִטְרָא דְחֲשֹׁף דְכְּתִיב מְנֵי דִּיקָא.

הַשְּׁלֵמָה מֵהַחֲשַׁמּוֹת (סִימּוֹן ל"א)

יֵשֵׁב רַבִּי בּוֹן וְדָרַשׁ מְהוּ דְכְּתִיב (ישעיה מה)
יֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא חֲשֹׁף? אֶלְא אוֹר שֵׁישׁ בּוּ מִמֶּשׁ כְּתוּב בּוּ
יִצְרָהּ, חֲשֹׁף שְׂאִין בּוּ מִמֶּשׁ כְּתוּב
בּוּ בְרִיאָהּ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמֵר (עמוס ד)
יֹצֵר הָרִים וּבִרָא רוּחַ. אִם תִּרְצָה
אֵמֵר, אוֹר שֵׁישׁ בּוּ מִמֶּשׁ כְּתוּב בּוּ

נִסְתָּר וְגִנְזִי.

אוֹתוּ אוֹר יִצָּא מִתּוֹךְ הַחֲשֹׁף
שְׁנַחֲקֵק בְּמִטָּה שְׁנִסְתָּר מִכֹּל, עַד
שְׁמֵאוֹתוּ אוֹר שְׁנִגְנֵנוּ, נַחֲקֵק בְּשִׁבִיל
אֶחָד טְמִיר לַחֲשֹׁף שְׁלִמְטָה. וְהָאוֹר
שְׂרוּי בּוּ. מִיְהוּ הַחֲשֹׁף שְׁלִמְטָה?
אוֹתוּ שְׁנַקְרָא לִילְהָ, שְׁכְּתוּב בּוּ
וְלַחֲשֹׁף קָרָא לִילְהָ.

וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, מַה זֶה שְׁכְּתוּב (איוב
יב) מְגַלְהָ עֲמִיקוֹת מְנֵי חֲשֹׁף? רַבִּי
יוֹסִי אוֹמֵר, אִם תֹּאמַר מַחֲשֹׁף
נִסְתָּר הַתְּגַלּוּ, הֲרִי רְאִינוּ שְׁנִסְתָּרִים
הֵם כֹּל אוֹתָם כְּתָרִים עַלְיוֹנִים
וְקוֹרְאִים עֲמִיקוֹת. מְהוּ מְגַלְהָ?
אֶלְא כֹּל אוֹתָם נִסְתָּרִים עַלְיוֹנִים
לָא הַתְּגַלּוּ אֶלְא מִתּוֹךְ אוֹתוּ חֲשֹׁף
שְׁהוּא כְּסוּד הַלִּילְהָ [וְהַכֹּל יוֹדֵה אֶחָד כְּסוּד
שֶׁל יוֹדֵה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה בְּרִזָּא אַחַת, וְעַד
חַיִּים שְׁבָאָה הוּא גִנְזִי וְטְמִיר].

בָּא רְאָהּ, כֹּל אוֹתָם עֲמִיקִים
נִסְתָּרִים שְׂיוֹצְאִים מִתּוֹךְ מַחֲשָׁבָה
וְקוֹל לִוְקַח אוֹתָם, לָא מִתְּגַלִּים עַד
שְׁדְבוּר מְגַלְהָ אוֹתָם. מַה הַדְּבָר?
הֵינּוּ דְבוּר.

זֶוּהִי הַדְּבוּר נִקְרָא שְׁבֵת, וּבְגַלְל
שְׁשֵׁבֶת נִקְרָא דְבוּר, דְבוּר שֶׁל חַל
אָסוּר בְּשֵׁבֶת. [וְכֵן הָיָה עוֹשֶׂה רַבִּי שְׁמַעוֹן,
כְּשֶׁהָיָה רוֹאֵה אֶת אִמּוֹ שְׁתוּקָה מְדַבֵּרֶת, הָיָה אוֹמֵר
לָהּ: אֶמָּא, שְׁתִּקִּי. שְׁבֵת חַיִּים וְאַסוּר.] בְּגַלְל
שְׁדְבוּר זֶה צְרִיף לְשִׁלְטָה וְלָא אַחַר.
וְדְבוּר זֶה שְׁהוּא בָּא מִצַּד הַחֲשֹׁף,
מְגַלְהָ עֲמִיקוֹת מִתּוֹכּוֹ. וּמְשַׁמַּע מְנֵי
חֲשֹׁף, אוֹתוּ שְׁבָאָה מִצַּד הַחֲשֹׁף,
שְׁכְּתוּב מְנֵי דוֹקָא.

הַשְּׁלֵמָה מֵהַחֲשַׁמּוֹת (סִימּוֹן ל"א)

יֵשֵׁב רַבִּי בּוֹן וְדָרַשׁ, מְהוּ שְׁכְּתוּב
(ישעיה מה) יֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא חֲשֹׁף?
אֶלְא אוֹר שֵׁישׁ בּוּ מִמֶּשׁ כְּתוּב בּוּ
יִצְרָהּ, חֲשֹׁף שְׂאִין בּוּ מִמֶּשׁ כְּתוּב
בּוּ בְרִיאָהּ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמֵר (עמוס ד)
יֹצֵר הָרִים וּבִרָא רוּחַ. אִם תִּרְצָה
אֵמֵר, אוֹר שֵׁישׁ בּוּ מִמֶּשׁ כְּתוּב בּוּ

בּוּ מִמֶּשׁ כְּתִיב בּוּ יִצְרָהּ.